



LIBRI PROHIBITI

Zpráva za rok 2014 / Annual report 2014

VZNIK KNIHOVNY

Knihovna „zakázaných knih“ vznikla z potřeby soustředit na jednom místě a zpřístupnit širší veřejnosti produkci exilových a samizdatových vydavatelů a zaplnit tak jedno z „bílých míst“ naší nedávné historie.

Po roce překonávání mnoha právnických, finančních, prostorových a jiných problémů se nám podařilo knihovnu dne 22. října 1990 otevřít v Podskalské ulici, za finanční a technické pomoci Čs. nadace Charty 77 a za účasti mnoha významných kulturních představitelů, včetně prezidenta republiky.

Pozdější činnost knihovny umožnila nezištná pomoc mnoha příznivců naší myšlenky a v Čechách tak vznikl subjekt naprosto ojedinělý a nezastupitelný, který zde dosud chyběl.

Základem knihovny byly archivní exempláře samizdatové edice Popelnice, kterou vydával Jiří Gruntorád, a další publikace jím v době normalizace získané koupí, nebo výměnou. Sbírku tehdy tvořilo asi 2000 knih, reprezentativní soubor časopisů a dokumentů.

SPOLEČNOST LIBRI PROHIBITI

Vzhledem k tomu, že knihovna potřebovala právní subjektivitu, založili jsme, a 23. dubna 1991 na Ministerstvu vnitra ČR zaregistrovali, nevýdělečné občanské sdružení – Společnost Libri prohibiti, jejímž hlavním cílem je zajištění chodu knihovny a kompletování sbírek.

Mezi zakládajícími členy společnosti byli mj. spisovatelé Václav Havel, Eva Kantůrková, Ivan Klíma, Hana Ponická, Zdeněk Urbánek, Ludvík Vaculík a Jan Vladislav, dále rektor emeritus Karlovy univerzity Radim Palouš, rektor emeritus Masarykovy univerzity v Brně Milan Jelínek, bývalý ředitel Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR Vilém Prečan, bývalý ministr kultury Pavel Tigrid, novinář a bývalý generální ředitel Českého rozhlasu Vlastimil Ježek, bývalý ředitel Masarykova ústavu AV ČR Jaroslav Opat, bývalý ředitel Centra pro teoretická studia při UK a AV ČR Ivan M. Havel, opisovačka samizdatu Táňa Dohnalová i významný katolický pedagog, teolog a vydavatel Oto Mádr.

Společnost má dnes 148 členů. Jsou mezi nimi kromě jmenovaných zakládajících členů např. spisovatelé Alexandr Kliment, Petr Král, Pavel Šrut a Ota Ulič, literární vědci Jiří Brabec a František Kautman, teologové Milan Balabán a Jakub Trojan, bývalý český velvyslanec v Bulharsku Petr Pospíchal, vydavatel Kanadských listů Mirko Janeček, nakladatel Karel Jadrný a další samizdatoví a exiloví vydavatelé, publicisté a přátelé knihovny.

Aktuální zpráva! Valnou hromadou Společnosti Libri prohibiti byly 30. ledna 2015 přijaty nové stanovy Zapsaného spolku dle nového občanského zákoníku a zvolen výbor, jehož předsedou je opět Ivan M. Havel, místopředsedy Táňa Dohnalová a Petr Pospíchal, členy pak Michal Holeček, Miroslav Toušek a Vlastimil Ježek. Jiří Gruntorád je i nadále jednatelem Společnosti a ředitelem knihovny. Minimální výše členských příspěvků je 200,- Kč za rok.

Do Společnosti Libri prohibiti i nadále zveme všechny zájemce o členství, kteří mohou a chtějí knihovně jakkoli pomoci.

AKTUÁLNÍ STAV FONDŮ KNIHOVNY

Naši knihovnu tvoří fondy samizdatové a exilové literatury, archiv dokumentů, osobní fondy a audiovizuální oddělení. Dnes je zde soustředěno a zpracováno přes 39000 knihovních jednotek a přes 3150 titulů periodik.

Sbírkou rozšiřujeme nákupy, výměnou, trvalými zápůjčkami a dary příznivců z domova i ze zahraničí. Z cenných unikátů a materiálů zapůjčených pořizujeme kopie, a to i elektronické, které poskytujeme zájemcům k prezenčnímu studiu.

Knihovní fond je rozdělen do těchto částí:

1. České samizdatové monografie a časopisy

Fond má dnes 17000 knihovních jednotek z 50. až 80. let, a to jak edičních (např. *Edice Expedice, Petlice, Popelnice, Česká expedice, Kvart, Kde domov můj* atd. – přibližně 100 edic a nakladatelů), tak i publikací mimoedičních. Sbírka časopisů čítá 440 titulů (například *Informace o Chartě 77, Informace o církvi, Revolver Revue, Vokno, Historické studie, Kritický sborník, Střední Evropa* atd.), všechna významná periodika jsou kompletní.

2. České exilové monografie a časopisy

Fond zahrnuje 7950 knihovních jednotek. Zastoupeno je 35 nakladatelství, která měla souvislý ediční program, a přes 400 jednotlivých nakladatelů a institucí, které vydávaly publikace v češtině. Kompletní je produkce nakladatelství 68'*Publishers, Index, Poezie mimo domov, Rozmluvy, Opus bonum, Arkýř, Konfrontace, Edice satiry, Framar, Moravian Library, Sklizeň, Biblioscandia* atd. Dnes máme 925 titulů čs. exilových periodik, z toho jsou kompletní ročníky časopisů *Archa, Svědectví, Listy, Studie, Proměny, 150 000 slov, Obrys, Západ, Reportér, Rozmluvy, Hlas domova, Text, Kanadské listy, Sklizeň, Okno, Modrá revue, Hovory*

s pisateli, *Perspektivy*, *Bohemia*, *Skutečnost*, *České slovo*, *Národní politika*, *Právo lidu*, *Paternoster*, *Zpravodaj Čechů a Slováků ve Švýcarsku*, *Nový život*, *Telegram* a další, zahrnující období od konce 40. let do současnosti.

3. Monografie a časopisy 1. a 2. odboje

Fond obsahuje přes 100 knihovních jednotek legionářské literatury z 1. světové války, 950 monografií československého válečného exilu 1939 – 1945 a 135 titulů časopisů z období 1. a 2. světové války.

4. Cizí samizdatové monografie a časopisy

Fond má 520 knihovních jednotek slovenského a přes 1900 knihovních jednotek polského samizdatu, 45 titulů slovenských a 320 titulů polských periodik. Okrajově je zastoupen i ruský samizdat a periodika z bývalé NDR.

5. Cizí exilové monografie a časopisy

Fond má přes 900 knihovních jednotek slovenských exilových monografií a 60 titulů časopisů, 550 svazků monografií ruského a ukrajinského exilu z let 1920 – 1990 s více než 30 tituly časopisů, polský exil je zastoupen pouze několika desítkami titulů časopisů a stovkou publikací.

6. Cizojazyčné monografie a časopisy

Fond cizojazyčných knih se vztahem k Československu a dalším komunistickým zemím nebo k problematice lidských práv, včetně překladů z češtiny, má přes 4000 svazků a 650 titulů časopisů.

7. Krajské monografie a časopisy

Fond obsahuje více než 600 knihovních jednotek a několik desítek titulů periodik, vydávaných krajany především v Rakousku, USA a bývalé Jugoslávii.

8. Česká a slovenská domácí periodika od 60. let do současnosti

Tento fond obsahuje kolekci více než 170 titulů novin a časopisů ze srpna 1968 a dále 430 titulů vybraných, z našeho pohledu obsahově zajímavých, periodik z celého uvedeného období.

9. Dokumentace a archiv

Velkou část tohoto fondu tvoří dokumenty o porušování lidských a občanských práv v bývalém Československu a v celém sovětském bloku. Jde o soubor písem-

ných dokumentů vzniklých zejména činností nezávislých iniciativ – Charty 77, Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, Východoevropské informační agentury atd., práce jednotlivých autorů a skupin šířené samizdatem, fejetony, politické komentáře, příležitostné texty, petice, dopisy apod. Zatím je hotovo přes 2800 záznamů. Jsou zde také nepublikované práce a rukopisy (přes 450 knihovních jednotek), dokumenty a písemné doklady o činnosti exilových organizací, nakladatelství a redakcí včetně korespondence, samizdatové a exilové plakáty, letáky, fotografický a výstřižkový archiv.

10. Příruční knihovna – tematická a sekundární literatura

Obsahuje knihy, časopisy a další dokumenty o samizdatové a exilové literatuře, katalogy, bibliografické soupisy, slovníky, biografické a diplomové práce, celkem 4600 položek.

11. Audiovizuální oddělení

Vzniklo v roce 1993 z iniciativy PhDr. Aleše Opekara. V současné době vlastníme nahrávky nekonformní hudby a mluveného slova na více než 3000 kazetách, na 1300 CD a 220 gramofonových deskách, zvukové záznamy podzemních přednášek a seminářů (téměř 1200 záznamů) na 1170 kazetách a 50 CD, videodokumenty a filmovou amatérskou produkci (přes 2000 záznamů) na více než 700 videokazetách, 1100 DVD nosičích a externích discích. Nahrávky se snažíme získávat přímo od původců, tedy v nejlepší možné technické kvalitě. V roce 2014 jsme výrazně pokročili v digitalizaci ohrožených záznamů (audiokazety, magnetofonové pásky) a zdigitalizovali jsme více než 200 GB zvukových a 200 GB obrazových záznamů. Zahájili jsme také katalogizaci magnetofonových pásků (130 záznamů).

PROVOZ A ČINNOSTI KNIHOVNY

CÍLE

V průběhu doby se naplňuje cíl, pro který knihovna vznikla: daří se nám kompletovat produkci exilu i samizdatu, včetně nosičů zvukových i obrazových záznamů. Vzhledem k unikátnosti některých materiálů, které se knihovně podařilo získat (a v některých případech i zachránit před zkázou), a které nejsou dostupné nikde jinde v republice ani ve světě (z větší části jsou evidované v elektronické podobě), má naše knihovna zásadní význam pro zlepšení informovanosti v mnoha oblastech. Kromě literatury a literární vědy také v historii, politologii, filozofii, teologii,

sociologii, kulturní i politické publicistice, lidských právech a mezinárodních vztazích, a stále není výčet úplný. Pro poznání naší nedávné minulosti, jejíž různé aspekty je možno zkoumat na jednom pracovišti, je naše knihovna již delší dobu nezastupitelná.

MÉDIA

I v loňském roce se knihovna těšila stále pozornosti médií (články v denním i odborném tisku včetně zahraničního, pořady v rozhlasu a televizi), navštěvují ji zájemci z mnoha zemí, studenti a vědečtí pracovníci mnoha odborných institucí. Do naší studovny přichází denně až deset uživatelů, mnoho konzultací poskytujeme také písemně, telefonicky a elektronickou poštou. V loňském roce jsme pořídili přes 30000 stran kopií. Na knihovnu, která má dva stále zaměstnance, je to provoz značně rozsáhlý a vyžaduje velké osobní nasazení. Víťame proto každou pomoc.

SLUŽBY

Našich služeb využívají různé instituce doma i v zahraničí (např. Ústav pro českou literaturu AV ČR, Památník písemnictví, Muzeum a archiv populární hudby, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Národní archiv, Ústav pro studium totalitních režimů, British Library v Londýně, Forschungsstelle Osteuropa an der Universität Bremen, Ústav paměti národa, Bratislava aj.), vědečtí pracovníci, studenti středních a vysokých škol, Český rozhlas, Česká televize, některá vydavatelství, novináři i další zájemci. Materiály pro své diplomové práce si zde hledají studenti čeští i zahraniční. Umožňujeme také praxi studentům 2. a 3. ročníku Ústavu informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a studentům Literární akademie – Soukromé vysoké školy Josefa Škvoreckého.

REKONSTRUKCE

V průběhu roku 2008 jsme převážně vlastníma rukama adaptovali nové, větší prostory pro knihovnu, v létě roku 2009 jsme celou knihovnu přestěhovali o dvě patra výš a v září 2009 jsme pro veřejnost otevřeli prostory, odpovídající svou velikostí stále se rozrůstajícím fondům.

AKCE

V nových prostorách knihovny jsme v letech 2009–2014 uspořádali více než 30 akcí. Byly to především výstavy, soustředěné na exilové a samizdatové výtvarníky a fotografy (Lud'ka Holuba, Jiřího Jiráska, Rudolfa Plačka, Michala Matzenauera, Miloše Holuba, Ladislava Schovance, Staši Jílovské-Fleischmannové, Heleny Wil-

sonové, Anny Poustové, Jaroslava Jeronýma Neduhy, Ivo Medka Kopaninského, Bronislavy Volkové, Vlasty Voskovcové a Miloše Síkory, Jaroslava Švestky, Pavla Kantorka, Karla Trinkewitze, Juliany Jirousové, Jaroslava Blažka, Olafa Hanela, výtvarníků leningradského undergroundu A. Nika a B. Konstriktora, Ivana Preisslera, Ivana Kožiška, Jindřicha Fischela, Jiřího Hanáka, Romana Erbeny, Vladimíra Mužičky a Jana Kristoforího). Připravili jsme také několik výstav tématických (k 60. výročí Rádía Svobodná Evropa, nazvanou „*Děkujeme vám*“, rozsáhlou výstavu „*Hlas domova a jeho vydavatel František Váňa*“, a výstavu „*Vyneseno z lágru*“ věnovanou dílům a předmětům, vzniklým v letech 1949–1950 na jáchymovském lágru Rovnost).

Ze samizdatových a exilových okruhů jsou také autoři, představovaní na našich literárních večerech. V letech 2010–2014 jsme uskutečnili večer vězeňské poe- sie (v přednesu Radima Vašinky), večer básníků, vydávaných Jaromírem Hořcem v samizdatové edici Česká expedice (v přednesu Radima Vašinky), večer věnovaný básnické sbírce *Přaděnko z drátů*, vzniklé v letech 1949–1950 na jáchymovském lágru Rovnost (v interpretaci Vlasty Chramostové), večer věnovaný výboru Jiřího Hanáka ze sočrealistické tvorby „*Květy blbosti*“ v přednesu autora, autorské čtení Jaroslava Jeronýma Neduhy z knihy „*Antizpěvník*“, večer věnovaný Ivanu Marti- nu Jirousovi (indiánským jménem Ten, který pere prádlo), z jehož tvorby četl Jiří Hanák, večer autorského čtení exilové básnířky Bronislavy Volkové, večer *Pocta Prokopu Voskovcovi*, z jehož básní četli Petr Král a Stanislav Dvorský, večer čtení z knihy „*Deník dřevorubce*“ Jaroslava Švestky v přednesu Radima Vašinky, večer autorského čtení exilového novináře Aleše Březiny z jeho knihy „*Řetěz bláznů*“, večer čtení z knížky exilové novinářky Dagmar Vaněčkové „*Od Islandu po Madeiru*“ v přednesu Kamily Bendové, večer věnovaný literární tvorbě Alexandra Klimenta, z níž vybrala a četla Bára Štěpánová, večer autorského čtení disidenta Jiřího Tiché- ho z jeho knihy „*Návraty*“ a večer věnovaný literární tvorbě Ivana Preisslera (v in- terpretaci Jiřího Hanáka). V roce 2009 jsme v krásných prostorách naší knihovny také oslavili 85. narozeniny vzácného člověka Rudolfa Battěka a za účasti Jeho Excelence velvyslance Polské republiky v Praze Jana Pastwy otevřeli *Polskou pod- zemní knihovnu v Praze*. V roce 2010 se u nás konal například vzpomínkový večer na signatáře Charty 77 a člena VONS Pavla Roubala, a také večer na téma pře- kladatelé z polštiny v československém samizdatu a překladatelé z češtiny v pol- ském druhém oběhu. V roce 2011 jsme zorganizovali diskusní večer o významu skautského slibu.

V roce 2014 jsme uspořádali večer autorského čtení chartistky a exulantky Ivanky Hyblerové-Lefeuve z knihy jejích deníkových záznamů „*Migrace 1982*“, večer čte-

ní z knihy Jaroslava Švestky „*Orwellův rok*“ (v přednesu Radima Vašinky) a vzpomínkový literární večer věnovaný Klementu Lukešovi.

Akce se vydařily, mnozí z vás se stali našimi pravidelnými návštěvníky. V prostorách Libri prohibiti byly také představeny knihy Lud'ka Navary a Josefa Albrechta *Abeceda komunismu a Příběhy třetího odboje* Lud'ka Navary a Miroslava Kasáčka, kniha Tomáše Vilímka *Solidarita napříč hranicemi: Opozice v ČSSR a NDR po roce 1968*, kniha Lud'ka Navary a Miroslava Kasáčka *Volavčí síť: Po stopách třetího odboje* a v loňském roce jejich nejnovější kniha *Na útěku: Neuvěřitelný příběh Josefa Brykse*.

Již pátým rokem u nás Občanské sdružení PANT uděluje *Cenu Jaromíra Šavrdy za svědectví o totalitě*. V roce 2010 ji obdržel Václav Havel, v roce 2011 dlouholetý vězeň komunistických lágrů a zakladatel Muzea 3. odboje v Příbrami a zpřístupněného lágru *Vojna u Příbrami* František Zahrádka, v roce 2012 Luděk Eliáš, vězněný za války v několika koncentračních táborech a v roce 1968 přímý účastník svobodného pookupačního vysílání České televize v roli moderátora, v roce 2013 Emílie Machálková, jediná žijící Romka u nás, která přežila holocaust a zachránila spolu se svými rodiči život v roce 1943 tříleté sestřenice a v roce 2014 Vilém Prečan za nezapomenutelnou službu, kterou svou prací prokázal československým a českým moderním dějinám.

Od konce roku 2009 také vydáváme náš informační bulletin, který vám rozesíláme elektronickou poštou a v němž vás každý měsíc informujeme o chystaných akcích.

NAŠE VÝSLEDKY V MINULOSTI

1) KNIHY

Přispěli jsme m. j. ke vzniku těchto publikací (výčet starších titulů viz naše Výroční zprávy z minulých let): Jarmila Cysařová: *Já prostě nemohu žít jinak: Česká publicistka Otká Bednářová*; Jana Petrová: *Zapomenutá generace osmdesátých let 20. století*; I. M. Havel a kol.: *Dopisy od Olgy*; Jaromír Šavrdá: *Tužkou na okraji*; Jiří Němec: *Dopisy z Ruzyně a nové šance svobody*; Jiří Dienstbier: *O hostitelích a hostech*; Ondřej Koutek: *Prokop Drtina; Aby nezmizela radost: Pocta Magorovi*; Jan Trefulka: *Doteky a posedlosti*; Natalia Gorbaněvská: *Poledne*; Aleš Březina: *Řetěz bláznů*; Michal Příbáň: *Jedno jméno, dva osudy; Hnědá kniha o procesech s českým undergroundem*; Frederike Kind-Kovács: *Written Here, Published There: How Underground Literature Crossed the Iron Curtain*; Vladimír 518 a kolektiv: *Kmeny: Městské subkultury a nezávislé společenské proudy před rokem 1989*; Franziska Lesák v rozhovoru se čtyřmi aktéry samizdatu: *Na místě/VOR ORT –*

Prager Gespräche über Umbrüche Kontinuität und Diskontinuität; Milan Kocourek: *Volá Londýn – Historie českého a slovenského vysílání BBC*; Pavel Kosatík: *Tigrid, poprvé – průvodce osudem inteligentního muže ve dvacátém století*; Alena Jaklová: *Čechoamerická periodika 19. a 20. století*; Ivanka Lefeuve: *Migrace 1982*; *Filosofie v podzemí – Filosofie v zázemí*; *Ma-gorova konference (k dílu I. M. Jirouse)*.

2) FILMY

Spolupracovali jsme na vzniku mnoha dokumentárních filmů. Ve spolupráci s Libri prohibiti tak vznikly například dokumentární seriály *Samizdat* a *Příběhy železné opony* i dokumentární film Jana Nováka *Občan Václav Havel jede na dovolenou*, dokumentární seriál *Ženy Charty 77*, dokumenty z cyklu *Neznámí hrdinové* (například o Josefu Zvěřinovi, Pavlu Zajíčkovi, Jiřím Němcovi, Jaromíru Šavrdovi) a televizní dokument o Janu Vladislavovi. Poskytli jsme kopie dokumentů, filmů a fotografií pro film *The Power of the Powerless* režiséra Cory Taylora, pro film Jana Nováka *Občan Havel přikuluje* a pro dokument francouzské režisérky Ruth Zylbermanové *Dissidents*. V roce 2009 jsme přispěli ke vzniku třídílného dokumentu Olgy Sommerové *21 mluvčích Charty 77*, dalších dílů z cyklu *Neznámí hrdinové*, věnovaných např. Oto Mádrovi, Andreji Stankovičovi, Františku Líznovi či Zbyňku Hejdovi. V roce 2010 jsme zapůjčili samizdaty pro natáčení pořadu ČT O češtině a dále pro seriál *Zdivočelá země*. V roce 2011 natáčela v knihovně ČT jeden díl pořadu *Historie.cs*, nazvaný *Disidenti*. V roce 2012 jsme poskytli materiály i prostory pro dokončení francouzského dokumentárního filmu *Opposants-poétiques* o Janu Vladislavovi a Prokopu Voskovci, fotografie pro dokumentární film *Náš Vašek* polské režisérky Krystyny Krauze a spolupracovali jsme na pořadu ČT s pracovním názvem *Underlika*. V roce 2013 jsme spolupracovali na přípravě dokumentárního filmu Olgy Sommerové o Martě Kubišové, na seriálu ČT *České století – Je to jen Rock 'n' roll* a na filmu *Fenomén underground*. V roce 2014 to byl například celovečerní dokumentární film o Olze Havlové, nazvaný prostě *Olga*, režiséra Miroslava Janka a díly seriálu ČT *České století – Ať si jdou a Poslední hurá*.

3) ROZHLAS A DIVADLO

Několik let jsme dodávali podklady pro rozhlasový pořad Radima Vašinky *Nežádoucí texty*. V roce 2008 vznikly s naší pomocí literární večery z díla Jana Vladislava k jeho významnému životnímu jubileu, a druhý k výročí narození a úmrtí Jaromíra Šavrdy. Oba skvěle realizoval Radim Vašinka ve svém Krytovém divadle Orfeus. V roce 2013 jsme spolupracovali na večeru k nedožitým 90. narozeninám básníka Jana Vladislava, připraveném opět Radimem Vašinkou, v roce 2014 pak

na vzpomínkových literárních večerech na Jana Vladislava a Zbyňka Hejdu opět v Krytovém divadle Orfeus v přednesu Radima Vašíčky.

4) REŠERŠE

Naše rešerše byly použity pro sestavení personálních bibliografií Egona Bondyho, Václava Havla, Zbyňka Hejdy, Bohumila Hrabala, Jana Lopatky, Sergeje Machoni-na, Jiřího Němce, Jana Patočky, Petra Rezka, Zdeňka Vašíčka a v mnoha dalších případech.

5) SPOLUPRÁCE

Trvale spolupracujeme s tvůrci webových stránek *Totalita.cz*, *Scrip-tum.cz*, *Charta.cz* a *VONS.cz* a s redakcí Revue pro studium totalitních režimů *Paměť a dějiny*.

6) VÝSTAVY

Naše spolupráce na výstavách v letech 2000 – 2009 viz starší výroční zprávy Libri prohibiti. Od konce roku 2009 realizujeme také vlastní výstavy ve vlastních prostorách – viz **Akce**.

V roce 2010 jsme zapůjčili kolekci knih na výstavu „*Poklady Moravy*“ (Praha), dále samizdatové a exilové tisky pro výstavu „*Dílo Karla Hynka Máchy v ilustracích*“ (Žďár nad Sázavou). V roce 2011 jsme připravili panely o samizdatu pro putovní výstavu „*Spisovatelé přes kopírák*“ v Dánsku, zahájení jsme se osobně zúčastnili a předvedli některé za totality používané rozmnožovací techniky. Zúčastnili jsme se také konference „*Samizdat jako symbol Evropské kultury*“ na universitě v Padově, na kterou jsme rovněž připravili panely a vystavili kolekci samizdatů z našich fondů. Velká kolekce unikátních exponátů byla vystavena v Českém domě v New Yorku na výstavě „*Samizdat: The Materiality of Czech Resistance 1969–1989*“. V roce 2012 tato výstava putovala do Washingtonu. Naše exponáty byly také zapůjčeny na výstavu věnovanou edici „*Revue K*“ Jiřího Koláře, která se konala v pražském DOXu a na výstavu „*Československý samizdat – sovětská záležitost*“, uspořádanou v Moskvě. V roce 2013 byly exponáty z našich fondů zapůjčeny na výstavu pořádanou mezinárodním projektem proti totalitě Mene Tekel v prostorách Karolina v Praze, dále na výstavu věnovanou Dagmar Šimkové „*Rackové s křikem poletují kolem mne*“ v prostorách Senátu ČR, na výstavu výtvarníka Michala Matzenauera v Galerii Benedikta Rejta v Lounech, na putovní výstavu „*Alte Spuren. Neue Wege.*“, uspořádanou Jihočeským krajem a Rakouskem a na výstavu o Paulu Wilsonovi na Světě knihy. V roce 2014 jsme spolu s Národní knihovnou ČR připravili výstavu „*Samizdat tvůrčí síla odporu*“ a podíleli se na výstavě Americ-

kého centra velvyslanectví USA v Praze věnované významnému výtvarníkovi-exulantovi Miroslavu Šaškovi, nazvané „Světoběžník Miroslav Šašek ve Svobodné Evropě/*The Globetrotter Miroslav Šašek in Radio Free Europe*“. Zapůjčili jsme také vzácný exponát na výstavu „*Hudba a politika*“ Národního muzea v Praze.

OCENĚNÍ

V prosinci roku 2007 předal Václav Jehlička Jiřímu Gruntorádovi *Cenu Ministerstva kultury* za přínos k rozvoji české kultury za rok 2007 a to za (citujeme): *projekt „Knihovna Libri prohibiti“ kterou založil a více než 16 let ji velmi obětavě a kompetentně řídí.*

V roce 2008 udělilo sdružení knihoven ČR a Nadace knihoven Jiřímu Gruntorádovi *pamětní medaili Z. V. Tobolky* za významný přínos pro rozvoj českého knihovnictví. V roce 2010 obdržel *Cenu 1. června*, udělovanou městskou radou města Plzně. Cena mu byla udělena za odvalu při rozšiřování zakázané literatury v době totality a za založení knihovny Libri prohibiti, která opatruje největší sbírku zakázaných a exilových publikací v České republice. V říjnu 2011 byl Jiří Gruntorád vyznamenán *Zlatou lípou Ministra obrany ČR* za významné zásluhy o ochranu základních lidských práv a svobod a v prosinci 2012 polským vyznamenáním *Medal wdzięczności/Medal of Gratitude*, uděleným poprvé v roce 30. výročí vzniku Solidarity, a to za podporu tohoto hnutí. **V roce 2013 byl Fond samizdatových periodik knihovny Libri prohibiti zapsán do seznamu Paměť světa pod ochranou UNESCO.**

ZPRACOVÁNÍ FONDŮ

Naše knihovní i audiovizuální fondy počítačově zpracováváme v knihovnickém systému ISIS/MAKS, průběžně doplňujeme a pracujeme na jejich revizi. Rozšiřujeme je také o záznamy desiderat a vytváříme tak bibliografické soubory. Zpracováváme i článkové bibliografie důležitých samizdatových časopisů, např. *Kritického sborníku, Hosta, Historických studií, Obsahu* a dalších, máme již přes 7 800 záznamů. Tiskem jsme některé uveřejnili v *Kritickém sborníku*, kde postupně vycházely i bibliografie samizdatových edic: *Jungiana, Nové cesty myšlení, Spisy Jana Patočky, Česká expedice, Krameriova expedice, Popelnice, Expedice* (černá i světlá řada), *Alef* a *Knihovna Střední Evropy*.

NAŠE PUBLIKACE

Katalog knih českého exilu 1948–1994

Tuto naši první knižní publikaci jsme vydali v roce 1995 v nakladatelství Primus. Je kombinací bibliografie knih vydaných na Západě českými vydavateli a katalogů tří pražských knihoven (Libri prohibiti, Národní knihovny a knihovny Ústavu pro českou literaturu AV ČR). Katalog, dnes již rozebraný, sestavil Jiří Gruntorád. Obsahuje 3 111 bibliografických záznamů, má 394 stran, jmenný a předmětový rejstřík osob.

Informace o Chartě 77: Článeková bibliografie 1978–1990

V rámci projektu Knižní vydání článkové bibliografie Informací o Chartě 77 jsme v roce 1997 elektronicky zpracovali veškeré podklady pro tisk a v březnu 1998 jsme v nakladatelství Doplněk knihu vydali. Projekt podpořila Nadace rozvoje občanské společnosti. Publikace obsahuje 4 129 bibliografických záznamů, má 628 stran, autorský a jmenný rejstřík a také rejstřík institucí. Bibliografii sestavil Jiří Gruntorád s pomocí Jany Lifkové. Brožovaná publikace stojí po slevě 69 Kč, vázaná je rozebraná.

Exilová periodika: Katalog periodik českého a slovenského exilu a krajan- ských tisků vydávaných po roce 1945

Knihu jsme vydali s finanční podporou MZV ČR, Nadace rozvoje občanské společnosti a Hlavního města Prahy v roce 2000 v nakladatelství Ježek. Přináší soupis 1 093 do té doby zjištěných periodik a je opět kombinací bibliografie a katalogu. Heslář zaznamenává všechny dosud známé tituly periodik z uvedeného období vydávané v češtině a pozornost je věnována také časopisům ve slovenštině a dalších jazycích. Součástí knihy jsou i bibliografické záznamy všech titulů tehdy přítomných v Libri prohibiti, včetně soupisu všech čísel. Příležitostně uvádíme i soupisy periodik v knihovně Náprstkova muzea v Praze a v archivu olomouckého Centra pro exilová studia. Katalog obsahuje detailní popis více než 600 titulů, má 503 stran, osobní, vydavatelský a názvový rejstřík, sestavili jej Lucie Formanová, Jiří Gruntorád a Michal Přibáň. Kniha je rozebrána.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných. Politická perzekuce, opozice a nezávislé aktivity v Československu v letech 1978–1989

Tři sborníky grantového projektu označené 1/2007, 2/2008 a 3/2009. Editor: Jaroslav Pažout, vydala Libri prohibiti. Naleznete v nich studii o agentech mezi

členy VONS, o trestním stíhání Jaroslava Šabaty v roce 1978, o působení Amnesty International ve prospěch politických vězňů v ČSSR, o řetězové hladovce na podporu čs. vězňů svědomí v roce 1988, rozhovor s členem VONS Ivanem Medkem, o případu pátera Františka Lízny, o zabavení pracovního archivu VONS v roce 1986, nebo o „Svíčkové demonstraci“ v Bratislavě, text o VONS a problematice tzv. vyzvědačů, studii o pronásledování hudebního nadšence Jiřího Ganse, články o odsouzení Jaroslava Šabaty v roce 1978, rozhovor s Janem Tesařem o počátcích VONS a soupis dokumentů VONS. Sborník 1/2007 je rozebrán, dva další sborníky jsou vám k dispozici v knihovně Libri prohibiti a jsou neprodejné.

📖 *Přádenko z drátů*

Faksimile knížky poesie s krásnými ilustracemi, tak, jak ji tajně vytvořili v letech 1949–1950 skauti-vězni na lágru Rovnost v Jáchymově. Připojen je text Kateřiny Volkové o vzniku této sbírky, text Petry Čáslavové o vězeňské poesii obecně a podmínkách jejího vzniku a studie Michala Jareše o Přádenku z drátů. K vydání připravila Kateřina Volková, vydala v roce 2010 Knihovna Libri prohibiti ve spolupráci se společností Gallery. Vydání podpořilo svou dotací Hlavní město Praha. Brožovaná knížka stojí po slevě 100 Kč.

📖 *Katalog k výstavě exilového malíře Rudolfa Plačka*

Surrealistické obrazy Rudolfa Plačka objevil v Torontu Josef Škvorecký, jehož text, napsaný k výstavě v naší knihovně, jsme použili jako motto katalogu. V roce 2010 vydala Knihovna Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací Hlavní město Praha. Katalog je rozebrán.

📖 *Sborník Česko-polská literatura v samizdatu a druhém oběhu: studie a rozhovory s překladateli*

Sborník k projektu „Polská podzemní knihovna v Praze“, podpořenému Česko-polským fórem MZV ČR. Editorky: Jarmila Štugrová, Dorota Müllerová a Zita Chalupová, v roce 2010 vydala Libri prohibiti. Ve sborníku naleznete studii o Polsku a Polácích v českém samizdatu 70. a 80. let, rozhovory s českými a polskými překladateli, studii o polské literatuře v českém samizdatu a české literatuře v polském druhém oběhu. Sborník je doplněn jmenným rejstříkem a obrazovou přílohou a je neprodejný.

📖 *Sborník Slibuji na svou čest: Význam skautského slibu*

Sborník ke konferenci, konané 26. 4. 2011 v Libri prohibiti, a ke stejnojmenné

výstavě k projektu „Význam skautského slibu“. K vydání připravili Jarmila Štogrová a Josef Štogr, v roce 2011 vydala Libri prohibiti. Sborník je rozebrán.

📖 Sborník Význam slibu

Co je to slib, který zavazuje na celý život? Souhrn základních textů nabízí čtenářům obec zamyšlení nad rozhodnutím něco slíbit a slibu dostát i za cenu osobního nepohodlí a nejistoty. Sestavil Josef Štogr, v roce 2011 vydala Libri prohibiti. Vydání podpořil grantem Mezinárodní visegrádský fond. Sborník je neprodejný.

📖 Katalog k výstavě exilové autorky Staši Jílovské-Fleischmannové

Obsáhlý katalog koláží a fotografií autorky, dlouhou dobu žijící ve Francii. V roce 2011 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha. Cena po slevě je 50 Kč.

📖 Katalog k výstavě exilové fotografky Heleny Wilsonové

Fotografie z prostředí undergroundu ze 60.–70. let (happeningy, akce Křižovnické školy, koncerty). V roce 2011 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha a katalog je zcela rozebrán.

📖 Katalog k výstavě o australském Hlasu domova a jeho vydavateli Františku Váňovi

Součástí je výbor z básnické sbírky věrného spolupracovníka Hlasu domova Václava Michla „Daleko je moje Tipperrary“. V roce 2011 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha. Cena je 100 Kč.

📖 Katalog k výstavě exilového kreslíře a hudebníka Jaroslava Jeronýma Neduhy

Kresby, obrazy, libreto rockových oper. V roce 2011 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha. Cena po slevě je 50 Kč.

📖 Katalog k výstavě exilové autorky koláží Bronislavy Volkové

Koláže exilové básničky a v posledních letech i výtvarnice. V roce 2012 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha. Cena po slevě je 50 Kč.

📖 Katalog k výstavě exilových výtvarníků Vlasty Voskovcové a Miloše Síkory a vzpomínka na exilového básníka Prokopa Voskovce

Obrazy výtvarníků jsou doplněny básněmi a fotografiemi Prokopa Voskovce. V roce 2012 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha. Cena po slevě je 50 Kč.

📖 Jaroslav Švestka: Deník dřevorubce

Deníkové záznamy z let 1976–1984 signatáře Charty 77 a pozdějšího exulanta, dřevorubce v jižních Čechách a později v Kanadě, reflektující střetávání se s komunistickou totalitou v každodenním životě. Editorem knihy je Daniel Havránek, redakčně ji připravili Kateřina Volková a Jiří Gruntorád. Vydala Libri prohibiti v roce 2012. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha a cena knihy je 200 Kč.

📖 Katalog k výstavě samizdatové výtvarnice Juliany Jirousové

Průřez tvorbou autorky od 60. let do současnosti. V roce 2012 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha a katalog je zcela rozebrán.

📖 Malá velká žena: Pocta Anně Kvapilové/A little big Woman: A Tribute to Anna Kvapilová

Za účast v protinacistickém odboji byla vězněna v Ravensbrücku. Za spolupráci s Miladou Horákovou v protikomunistickém odboji by možná byla i popravena. Včas uprchla do Norska, odkud dál pomáhala, ve spolupráci s Nory zachránila lidské životy. Až do své smrti pořádala pro české a slovenské děti v exilu letní školy. Kniha je také poděkováním obětavým a statečným Norům za jejich pomoc. Dvojazyčná kniha s obsáhlou obrazovou přílohou má 339 stran. Vydala Libri prohibiti v roce 2012, sestavila Kateřina Volková, překlad do angličtiny Jan Novák. Vydání podpořily svými dotacemi Nadace Solgløtt a ČSOB a. s. a cena knihy je 250 Kč.

📖 Katalog k výstavě dvou autorů leningradského undergroundu A. Nika a B. Konstriktora

Výtvarná díla a básně obou autorů doplněná o jejich dobové fotografie a fotografie samizdatových vydání jejich textů. Obsáhle dvoujazyčná publikace. V roce 2013 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková, překlady z ruštiny Zdena Akselrodová a Věra Tokarská. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha. Cena obsáhlého katalogu je po slevě 150 Kč.

Katalog k výstavě fotografií Ivana Kožíška

Fotografie disidenta a organizátora a účastníka nepovolených výstav před listopadem 1989, doplněné o jeho dobové linoryty a dokumentární fotografie. V roce 2013 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha a katalog si můžete koupit po slevě za 50 Kč.

Jaroslav Švestka: Orwellův rok

„Myšlenkový zločin“ konečně v tištěné podobě. Autor za něj odpykal rok ve vězení. Doplněno o část textu Orwellův čas, napsaného už v kanadském exilu. S bohatou obrazovou přílohou. V roce 2013 vydala Libri prohibiti, k vydání připravili Kateřina Volková, Daniel Havránek a Jiří Gruntorád. Vydání podpořilo svou dotací MK ČR a hlavní město Praha. Kniha má 345 stran a stojí 200 Kč.

Katalog k výstavě kreseb Jindřicha Fischela

V roce 2014 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha a katalog si můžete koupit po slevě za 50 Kč.

Katalog k výstavě obrazů a grafik Vladimíra Muzičky

V roce 2014 vydala Libri prohibiti, k vydání připravila Kateřina Volková. Vydání podpořilo svou dotací hlavní město Praha a katalog si můžete koupit za 80 Kč.

NAŠE VÝSLEDKY DO ROKU 2014

Od září roku 1999 můžete navštívit naše české, anglické, německé a od konce roku 2006 také francouzské internetové stránky na nové adrese www.libpro.cz. Naleznete zde základní informace o knihovně a sdružení, naši aktuální výroční zprávu, předchozí výroční zprávy, články o knihovně, informace o našich publikacích a jejich recenze, seznamy našich sponzorů, přehled titulů samizdatových a exilových časopisů, přenesených do elektronické podoby, seznamy hledaných knih a také část našich knižních katalogů. Naleznete zde také informace o výstavách a dalších akcích v naší knihovně.

KATALOGY

Dokončený projekt konverze dat našich počítačových katalogů ze systému ISIS/MAKS do systému EasyInt nám umožňuje prezentaci a průběžnou aktualizaci katalogů na internetu. V roce 2001 jsme zde umístili **katalogy fondu českosloven-**

ských poválečných exilových publikací a fondu **poválečných publikací slovenského exilu**, v roce 2003 také **katalog čs. válečného exilu**. V roce 2008 přibyly další dva – **katalog knih 1. odboje** (66 záznamů) a **katalog krajanů** (420 záznamů).

Katalog československých exilových knižních publikací vydávaných od roku 1948 do současnosti obsahuje 4 300 záznamů a vyhledávat v něm lze v několika rejstřících: *Autorském* – podle autorů (hlavních i vedlejších – ilustrátorů, překladatelů, redaktorů atd.), *Názvovém* – podle názvů knih, *Vydavatelském* – podle vydavatelů (nakladatelství) a *Personálním* – podle osob, o kterých se píše. Podle stejných kritérií lze pracovat i s **katalogem slovenských exilových publikací**, který obsahuje zatím 620 záznamů a s **katalogem publikací čs. válečného exilu**, který obsahuje 580 záznamů. Katalogy jsou průběžně aktualizovány a chceme zde prezentovat i další, zejména katalogy periodik a československého samizdatu.

V rámci grantu EIDHR Evropského společenství jsme zpracovali archivní fond *Československé studentské hnutí v šedesátých letech* (sbírka Ivana Dejmal) a jeho katalog jsme umístili na naše internetové stránky. V letech 2002–2005 probíhala práce na archivu Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, jeho inventarizace byla v roce 2005 dokončena (59 kantonů) a fond je průběžně doplňován. Inventář byl v roce 2008 umístěn na našich internetových stránkách.

Dary a nákupy jsme získali 1280 knihovních jednotek a přes 50 titulů periodik. Nejvýrazněji se rozšířily tyto části fondu:

- České samizdatové monografie o 550 knihovních jednotek
- Příruční knihovna o 300 knihovních jednotek
- Polské samizdatové monografie (druhý oběh) o 200 knihovních jednotek
- Exilové monografie o 90 knihovních jednotek

DIGITALIZACE

V průběhu roku 1999 byly do elektronické podoby převedeny tři kompletní exilové časopisy. Nezávislá revue *Skutečnost*, vycházející od roku 1949 do roku 1953 (1 096 stran), nezávislá kulturní revue *Sklizeň*, vycházející v letech 1953–1979 (2040 stran) a měsíčník pro politiku a kulturu *Zápisník*, vycházející v průběhu let 1958 až 1962 (491 stran).

V roce 2007 jsme převedli do elektronické podoby exilový časopis *Nový život* (cca 17 000 stran) a zčásti samizdatový časopis *Informace o Chartě 77* (cca 2 500

stran). V roce 2008 byla ukončena digitalizace *Informací o Chartě 77*, převedeny časopisy *Vokno*, *Voknoviny*, *Paraf*, *Informační bulletin Čs.-polské solidarity* a *Koruna*, a exilové časopisy *Perspektivy*, *Archa*, *Studie*, *Krtek* a *Svobodná země*. Další tituly byly digitalizovány v roce 2009, viz Výsledky grantového projektu „*Polská podzemní knihovna v Praze*“. V letech 2010–2011 byla převedena exilová periodika *Rozmluvy*, *Poradní svítek* a *Stopa*. V roce 2012 byla na naše stránky umístěna kolekce digitalizovaných studentských časopisů, např. *Buchar*, *Elixír* a další. V roce 2013 jsme z větší části zdigitalizovali samizdatový časopis *Obsah*. V roce 2014 jsme dokončili jeho digitalizaci a zdigitalizovali samizdatový *Kritický sborník*. Oba časopisy by se měly objevit na internetu v roce 2015.

Je to ovšem jen zlomek materiálů, které musí být v dohledné době do elektronické podoby převedeny, a to nejen z důvodů jejich uchování coby kulturního dědictví, ale také jejich efektivnějšího využívání.

Výsledky grantového projektu „Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných. Politická perzekuce, opozice a nezávislé aktivity v Československu v letech 1978–1989“ (řešen v letech 2007–2009)

Hlavním cílem projektu bylo kritické vydání dokumentů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, konkrétně 1 125 sdělení o případech perzekuce a dalších dokumentů, které nevyšly formou sdělení. Ke všem dokumentům byly vypracovány registry. V letech 2008 až 2010 jsme vydali tři sborníky, všechny v nákladu 300 kusů. Vydán byl také přepis diskusního setkání členů VONS o dějinách výboru, uskutečněného 19. října 2007 v bytě Kamily Bendové. Editory knihy *Nejcitlivější místo režimu: Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných očima svých členů* jsou Jaroslav Pažout a Petr Blažek.

Výsledky grantového projektu inCUBAdora – inkubátor v sedmém roce jeho řešení (2014)

Dlouhodobý projekt je zaměřen na přímou podporu aktivních složek kubánské občanské společnosti, nezávislých knihoven, které pomáhají zajistit alternativní zdroje informací. Pomoc spočívá v doručování materiální pomoci s cílem co nejvíce rozšířit fondy knihoven o tištěná a elektronická média. Jsme v kontaktu s knihovnami a edukačními centry po celém ostrově. Kromě tiskovin zasíláme drobnou elektroniku, léky, psací a výtvarné potřeby a další.

Součástí projektu je literární soutěž *Novelas de Gavetas Franz Kafka – Romány ze šuplíku*, zaměřená na románovou tvorbu kubánských autorů, žijících na ostrově, kteří by jinak neměli možnost svá díla publikovat. Ze sedmého ročníku soutěže

vzešel román *9550: una posible interpretación del azul* autora Abela Arcose. Kniha byla neprodleně předána do distribuce přes síť kubánských knihoven.

Od roku 2013 podporujeme formou mikrograntu samostatný projekt nové sítě knihoven Cabalgando Horizontes, která ve všech kubánských provinciích zajišťuje kromě běžné knihovnické činnosti pravidelné kurzy pro děti, mládež i dospělé a stala se z ní naše síť školících center pro ostatní knihovníky. Účastní se zde workshopů o užívání elektronických čteček a kurzů zpracování samostatných projektů a fundraisingu. Díky těmto seminářům přibylo pro rok 2015 devět mikrograntů pro nové i stávající knihovny. Formou mikrograntu byl podpořen také projekt videotéky Christopher Whittle ve městě San Juan y Fernández, zajišťující pravidelné filmové projekce a následné debaty na aktuální témata.

Pátým rokem se rozrůstá náš domovský webový projekt inCUBAdora, virtuální knihovna a rozcestník kubánské neoficiální kultury. Web si získal velkou sledovanost v zemích s početným kubánským exilem ale i na Kubě, navzdory stále malým možnostem připojení.

Výsledky grantového projektu „Polská podzemní knihovna v Praze“ (2009 - 2010)

V roce 2009 byl ve spolupráci s varšavským střediskem Fundacja Ośrodku Karta vytvořen a zkatalogizován fond polských podzemních i exilových publikací, který spolu s kolekcí polských letáků, plakátů a zvukových a obrazových záznamů s polskou tematikou tvoří „Polskou podzemní knihovnu v Praze“ ve fondech Libri prohibiti. Slavnostně jsme ji otevřeli 10. prosince roku 2009 a otevření doprovodili výstavou a seminářem. V roce 2010 spolupráce s Nadací Karta pokračovala a fond se rozrostl o dalších 180 samizdatových monografií. Celá kolekce je zkatalogizována a má přes 1 500 položek. Fond je přístupný veřejnosti, na adrese: <http://polpk.wz.cz> naleznete část jeho katalogu.

Výsledky grantového projektu „Význam skautského slibu“ (2011)

Projekt se zabýval proměnami skautského slibu v kontextu historie hnutí. Skauti všech generací sbírali a vydávali svědectví o tom, co pro ně znamenalo složení slibu v době perzekucí skautingu, v době legální činnosti i v běžném osobním životě. Uskutečnil se ve spolupráci s o. s. Nett a s organizacemi Junák – Středisko bratří Mašínů, Slovenský skauting, Zväz slovenských skautov maďarskej národnosti a Związek Harcerstwa Polskiego. V knihovně Libri prohibiti se konala tři veřejná pracovní setkání, mezinárodní konference a výstava, kterou převzala skautská muzea v Ružomberku a Varšavě a Podunajské muzeum v Komárně. Vydány byly

dva sborníky: *Slibuji na svou čest* a *Význam slibu* a zdigitalizovány exilové skautské časopisy *Poradní svitek* a *Stopa*, přístupné na www.scriptum.cz. Projekt podpořil Mezinárodní visegradský fond, jeho výsledky jsou zveřejněny na <http://slib.wz.cz>.

Studentské časopisy z 60. let 20. století

V roce 2007 jsme zahájili projekt zpřístupňování časopisů, vzniklých v prostředí studentského hnutí 60. let 20. století. Prozatím bylo z různých zdrojů shromážděno a naskenováno 87 časopisů o rozsahu cca 1 700 stran (např. časopisy *Buchar*, *Impuls*, *Elixír*). V roce 2012 byly tyto kopie umístěny na internetových stránkách Libri prohibiti.

Sbírka Charta 77 (8 kartonů, 30 inventárních jednotek)

V roce 2007 bylo přistoupeno k uspořádání sbírky Charta 77. Vzhledem ke zvýšenému zájmu o tuto sbírku v souvislosti s třicátým výročím vzniku Charty 77 byla zpracována formou prozatímního inventárního seznamu. Sbírka je neustále doplňována. Obsah tvoří převážně dokumenty vydané Chartou 77, jejich koncepty a reakce na ně. Ve fondu se nacházejí i texty, reflektující činnost a existenci Charty 77, především v roce jejího vzniku. Je zde uložen soubor dokumentů k zahraničním reakcím na Chartu 77 a projevům solidarity s jejími signatáři, dokumentace k setkáním signatářů po roce 1989, k diskusím nad jejím působením po pádu normalizačního režimu, k jejímu historickému výzkumu a články o Chartě 77. Na definitivním uspořádání sbírky se pracuje.

Osobní fondy

V roce 2007 bylo uspořádáno několik osobních fondů a pořízeny jejich inventáře, případně katalogy. Byl to fond Otakara Veverky, Jarmily Charfreitagové a Hany Šklíbové. V roce 2010 byly uspořádány fondy Jaroslava Strnada a Nikolaje Terleckého. V roce 2011 bylo dokončeno zpracování fondů Miroslava Obrmana a Jaroslava Jírů. V roce 2012 byla dokončena práce na osobním fondu Jiřího Němce, dovezeny a utříděny byly osobní fondy Jaroslava Vrzaly a Karla Trinkewitze. Předběžně zpracován byl fond Edmunda Řeháka a pokračovala práce na z USA převezeném, velmi rozsáhlém, fondu Jiřího Kárneta. V roce 2013 byly zpracovány osobní fondy Jarmily Bělíkové, Jiřího Rumla a zahájeno zpracování obsáhlého fondu Ivana Martina Jirouse. Po několikaleté práci byl také dokončen inventář k velmi rozsáhlému fondu Antonína Kratochvila a katalog fondu Zdeňka Neubauera. V roce 2014 byly dokončeny práce na fondech Jiřího Kárneta, Jiřího Lederera a Josefa Jonáše, před dokončením je revize a inventář fondu Josefa Kalvody.

CÍLE KNIHOVNY PRO ROK 2015

Naším hlavním cílem je shromáždit co nejúplnější a nejkvalitnější sbírky knih, časopisů a dalších materiálů, které byly vytvořeny českým a slovenským exilem, i všech dostupných materiálů naší domácí opozice, tedy tzv. samizdatu. Tyto fondy chceme kompletně počítačově zkatologizovat a výsledky zpřístupnit dalšímu bádání prezenčně v naší počítačové síti, a také formou knižních a časopiseckých publikací a také na internetu.

V tomto roce je tedy třeba:

- pokračovat v akvizicích
- pokračovat v počítačové katalogizaci našich knižních fondů a přírůstků, zpracovaná data postupně prezentovat na síti internet
- pokračovat v rozšiřování a katalogizaci audiovizuálního fondu a v projektu záchrany ohrožených exilových periodik přenosem na elektronická média
- pokračovat v pořádání výstav a literárních večerů exilových a samizdatových autorů

Na tento rok předkládáme jeden projekt Ministerstvu zahraničních věcí ČR – „*in-CUBAdora*“ (*Podpora hnutí Kubánské nezávislé knihovny*) a dva projekty Ministerstvu kultury ČR – Shromáždění, zpracování a zpřístupnění dat v Libri prohibiti a Zabezpečení sbírek Knihovny Libri prohibiti.

Vzhledem k stále omezeným možnostem státního rozpočtu předpokládáme, že dotace pokryjí pouze část našich nákladů, a tak spoléháme také na vás, naše sponzory a příznivce. Dary mohou v České republice fyzické i právnické osoby odečíst z daňového základu.

PROSBA

Již delší dobu je ve fondu knihovny nejrozsáhlejší sbírka exilového a samizdatového tisku z uvedeného období, ještě stále však zůstávají ve fondu citelné mezery, které je třeba doplnit. Žádáme proto o pomoc přátele doma i ve světě. Máte-li staré samizdatové nebo exilové knihy, noviny, časopisy, gramofonové desky, nahrávky, filmy, brožury, letáky, oběžníky apod., ozvěte se, je to důležité!

Neméně důležitá je pro nás i finanční podpora. V loňském roce jsme mohli pokračovat v započaté práci a pořádat výstavy a literární večery také díky vaší pomoci. Prosíme vás, podpořte nás, pokud můžete, i v letošním roce. Každá pomoc je vítaná.

PODĚKOVÁNÍ

Poděkovat musíme především Ladislavu a Olze Radimským, kteří v roce 2008 zachránili knihovně doslova střechu nad hlavou. Díky jejich odkazu je knihovna již téměř šest let v nových, větších prostorách. Z vlastních zdrojů by knihovna – nevýdělečné občanské sdružení – nemohla zaplatit ani původní, dávno již přeplněné, prostory v prvním patře. Po právu bychom tedy měli naši knihovnu nazývat knihovnou Ladislava a Olgy Radimských. Dalším, kdo nám v té době velmi velkoryse pomohli, byli Jan Lamser, Jiřina Šiklová a Daniel Korte. I na to nikdy nezapomeneme.

Dále si naše poděkování zaslouží také:

- Hlavní město Praha, grant Kontinuální činnost knihovny a čítárny Libri prohibiti (2.000.000,- Kč)
- MZV ČR, grant inCUBAdora (900.000,- Kč)
- MK ČR (635.000,- Kč)
- ČSOB a.s. (100.000,- Kč)
- Luděk Volf (55.000,- Kč)
- Petruška Šustrová (25.000,- Kč)
- Ivan M. Havel (20.000,- Kč)
- Daniel Korte (20.000,- Kč)
- František Václav Váňa (18.396,- Kč)
- nejmenovaný Čechoameričan (12.405,- Kč)
- Monika Žárská (10.000,- Kč)
- Vojtěch Sedláček (10.000,- Kč)
- Bořek Šindler (10.000,- Kč)
- Radmila Locherová (10.000,- Kč)

a dále Johann Grünbauer (7.000,- Kč), Věra Koppová (5.000,- Kč), Otká Bednářová (5.000,- Kč), Jan Janoušek (5.000,- Kč), Jiří Fragner (5.000,- Kč), Hana Čejková (5.000,- Kč), Karel Jadrný (5.000,- Kč), Robert Kristofori (4.000,- Kč), Barbara Day (3.000,- Kč), Simon Oppelt (3.000,- Kč), Jiří Křesťan (2.500,- Kč), Simona Kovanová (2.000,- Kč), Eva a Jindřich Fischelovi (2.000,- Kč), Jiří Polák (2.000,- Kč), Jiří Kozelka (2.000,- Kč) a Vlastimil Ježek (2.000,- Kč), všichni za částku 2.000,- Kč a více.

Poděkování si zaslouží také někteří členové naší Společnosti za své dary, které činily 107.056,- Kč. Ze 148 členů bylo, bohužel, jen 23 platících, 12 z nich dalo více

než 1.000,- Kč. Dary 2.000,- Kč a více jsme dostali od Petrušky Šustrové (25.000,- Kč), Ivana M. Havla (20.000,- Kč), Františka Václava Váni (18.396,- Kč), Radmily Locherové (10.000,- Kč), Hany Čejkové (5.000,- Kč), Otky Bednářové (5.000,- Kč), Věry Koppové (5.000,- Kč), Karla Jadrného (5.000,- Kč), Barbary Day (3.000,- Kč), Jiřího Kozelky (2.000,- Kč) a Vlastimila Ježka (2.000,- Kč).

Děkujeme také za nezištnou pomoc mnoha jednotlivců. Za všechny jmenujme alespoň Jana Nováka, který překládá naši výroční zprávu do angličtiny, Gabrielu Oeburg, která se stará o naše německé internetové stránky, Helenu Berthelon, která překládá naši výroční zprávu do francouzštiny, Vladimíra Muzičku, kterému vděčíme za laskavý souhlas s použitím jeho výtvarných děl na obálce letošní výroční zprávy a Viktora Karlíka, jehož grafickou úpravu sazby používáme již mnoho let. Nemenší dík patří také všem dárcům, kteří stále pomáhají rozšiřovat naše fondy. Všem dárcům velmi děkujeme.

Děkujeme i těm vydavatelům novin a časopisů, kteří nám je bezplatně zasílají. Také jejich zásluhou je dnes Libri prohibiti tím, čím je.

Děkujeme tedy všem našim přátelům, příznivcům, spolupracovníkům i sponzorům, kteří nám dosud pomáhali knihovnu udržet a rozšířit. Přejeme Vám všechno dobré, hodně štěstí a úspěchů a doufáme, že nám zachováte přízeň i v letošním roce. Těšíme se také na Vaši návštěvu.

V Praze dne 15. března 2015

Jiří Gruntorád

HOSPODAŘENÍ 2014 (V KČ)

Příjmy:

1. Granty:

Hlavní město Praha (grant Kontinuální činnost Libri prohibiti)	2 000 000,00
MZV ČR (grant Kuba)	900 000,00
Ministerstvo kultury ČR (projekt literární)	580 000,00
Ministerstvo kultury ČR (vydání neperiodických publikací)	55 000,00

Celkem **3 535 000,00**

2. Sponzorské dary a dary příznivců:

ČSOB a.s.	100 000,00
Luděk Volf	55 555,00
Petruška Šustrová	25 000,00
Daniel Korte	20 000,00
Ivan M. Havel	20 000,00
František Václav Váňa	18 395,00
nejmenovaný Čechoameričan	12 405,00
Monika Žárská	10 000,00
Vojtěch Sedláček	10 000,00
Radmila Locherová	10 000,00

Celkem **281 355,00**

3. Drobní dárci **48 515,00**

4. Další dary členů Společnosti Libri prohibiti **32 160,00**

5. Poskytované služby **52 372,00**

6. Prodej knih a katalogů **17 278,00**

7. Ostatní příjmy (úroky) **52 077,10**

Celkem **202 402,10**

Příjmy za rok 2014 celkem **4 018 757,10**

Zůstatek z roku 2013 2 884 859,07

Výdaje:

1. Provozní náklady:

Nájemné, fond oprav, zálohy na služby	213 240,00
Inkaso (elektřina, voda, topení)	27 240,00
Telefon	20 839,00
Poplatky za vedení účtů, kursově ztráty	4 738,00
Cestovné (grant inCUBAdora)	212 072,00
Vybavení nebytového prostoru	108 798,00

2. Externí osobní náklady:

Katalogizace a pomocné knihovnické práce	1 931 471,00
Technické práce	256 936,00
Osobní náklady (grant inCUBAdora)	349 400,00
Práce na publikaci Korespondence Radimský – Vrána	70 117,00
Ostatní služby (úklid, účetní, administrativní práce, honoráře umělců, překlady)	62 900,00

3. Materiálové náklady:

Nákup archiválií	139 698,00
Tisk katalogů, výroční zpráva, grafické zpracování	119 294,00
Honoráře za pořízení obraz. záznamů, scany negativů	13 600,00
Občerstvení	14 140,00
Tisk pozvánek a plakátů	8 717,00
Drobná vydání (kancelářské potřeby, poštovné, ostatní drobné výdaje)	254 853,34
Vrácení půjčky z roku 2013	140 000,00
Mikrogranty inCUBAdora	185 504,07

Výdaje za rok 2014 celkem

4 133 557,41

Zůstatek k 31. 12. 2014

2 770 058,76



ANDREA 80